

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak pap-
tójában.

Bérmentelen levelek t csak ismert
kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Az arad-csanádi egyesült vasutak pa-
p-otól a: hova a hirdetések, előfizet-
ési pénzek és a kiadás körüli panaszok
bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és keddnapon: - 12 kr.

Előfizetési árak:

helyben: vi 4 kr
1 évre 12.- frt 14.- frt
fél évre 6.- frt 7.- frt
3 hónapra 3.- frt 4.- frt
1. hó: frt 1.20 frt

Hirdetések díja:

hasábos petitor egyszeri hirdetés-
nél 6 kr, minden következőnél 4 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitólár 15 krajczár.

Bizalmi-kérdés.

Arad, január 10.

Hihet ki-ki a mit neki tetszik, kinek olyan a meggyőződése a mily behatás alatt áll a gondolkodása, de hogy a legjobbat kitalálta volna fel e mai napig? Azt az uri embert sem mi nem ismerjük, sem a történelem. Csak azt látjuk, hogy a mit Pál jónak vélt és a szerint cselekedett, azt megváltoztatta, mert nem vélte jónak Péter, és így tovább. Hogy vajjon a véderő javaslatot illetőleg mi lenne jobb a hazára nézve, ez-e a mit a javaslat akar vagy amit a javaslat ellenzői akarnak, az megint csak vélemény dolga, de hogy e vélemények közül melyik a megbízhatóbb? Hát mindegyre a tapasztalás? Hanem ez aztán merő bizalmi kérdés. Mert hogy Fejérváry Géza honvédelmi miniszternek több és alaposabb tapasztalatai vannak e téren, mint akár Horváth Gyulának, akár Rakovszky Pistának, az tagadhatlan, hanem persze, bizik-e a párt Fejérváry Gézába annyira mint nevezettekbe?

Ha őszinték akarunk lenni és kereken kiakarjuk mondani véleményünket, azt kell mondanunk, hogy nem bizik. Ha a lelket tenyérén hordja, még akkor sem bizik. Miért? Mert felülről biznak benne. Ez a nehéz helyzete van Magyarországnak egy államférfiúnak ma is, kivált egy honvédelmi miniszternek, kiben ha felülről nem biznak, semmi lényegesebb dolgot nem képes keresztül vinni, ha pedig felülről biznak, alulról nem biznak. Tiszta Kálmán azonban bizik. Ő közel van a tűzhelyhez. Neki alkalma van mindazon érvek meghallgatásához, melyek a tapasztalt katonák részéről a törvényjavaslat indoklására elmondattak s meggyőzték, hogy e törvényjavaslat elfogadása a haza érdekében szükséges.

Magyarország érdekét, a birodalom érdekétől elválasztani ma már nagyon bajos. Siámi ikrek vagyunk, ebben igaza van Kossuth Lajosnak és pedig az iker-ségnek biztonsági szempontból veszélyeztetetebb része, Magyarországnak. Ennek a veszélyeztetetebb résznek a védelmére kell a nagy hadsereg, a sok fegyver a sok millió és a sok tisz. Arról legalább, hogy a birodalom tulsó fele is veszé-

lyezettve volna valamely oldalról, nem tudunk semmit. Hogy Cseh- és Morvaország, melynek fele német, közelebb juthasson az orosz, azt csak egy legázott Magyarországnak holttestén keresztül teheti. Eppen oly védbástyák vagyunk ma egy orosz invázió, amely védbástyák voltunk az előtt a török invázió előtt s ugyanazok a biztonsági érdekek csatolnak Ausztriához ma, amelyek 300 év előtt kényszerítették arra, hogy karjaiba meneküljünk.

De mások voltak az akkori viszonyok, sokkal kedvezőlenebbek reánk nézve. Akkor egy olyan segítőhöz folyamodtunk, kinek magának is annyi baja volt, hogy amivel segélyünkre lehetett, olykor rosszabb volt a semminél s azonfelül nem igen tudtuk megérteni egymást s az uralkodói önkény volt a parancsoló széles e világon mindenütt, míg ma, egy oly Ausztriával állunk közös védelmi viszonyban, mely nem kíván tőlünk többet, csak amennyit mi kívánhatunk tőle, hogy: „Tá mogassuk egymást, hogy fentARTHASSUK egymást.”

Es habár e támogatás közös volna és habár a megsemmisítésnek a birodalom tulsó fele semmi eshetőségek között nincs kitéve: ő, a szövetséghez hetven perccenttel járul, mi harmincczal. Ő nem köti e szövetséghez életkérdés, de minket igen, ők minden körülmény között megmaradhatnak németnek, szlávoknak, mi magyaroknak nem. Hogy tehát a birodalmi hadsereg harc képessége melyikünkre nézve fontosabb? Kétségtelen, hogy reánk nézve.

Es mi? Ausztria hadereje akkoriban, a midőn a töröktől ide menekültünk, folyton német birodalmi szövódásokkal volt elfoglalva, ma ugyszólván egyedül az orosz invázió ellen közzöri fegyverét s teljes felszerelésével áll hazánk védelmére, s így azt lehetne hinni józan ésszel, hogy a hadi erő fejlesztésének és támogatásának kérdésében, teljes joggal követelheti tőlünk, a mit saját részéről megszavazni szintén jónak látott.

Sajnos, hogy parlamentünkben egyes hadnagyságokat kivéve tapasztalt katonai szak tekintély nincs, hanem azért annak tartja magát valamennyi, és hogy szak-

embernek a nem szakembert kapacitálni a lehető legnehezebb, a közéletben is tapasztalható lépten-nyomon. Hozzájárul pedig ehez az ellenzék által a közös hadsereggel szemben folyton szított ellenszenv, a mi úgy látszik sokkal inkább dominálja a helyzetet ma, mint az elfogulatlan higgadt megfontolás.

Ily fontos és lehet életbevágó kérdéseknél, a mit nagyon könnyen bebizonyíthat egy háború, kényelmességi szempontokból kiindulni nem lehet, sőt bármily szent és tekintetbe veendő a magánérdek, az államélet mai fogalma mellett, a haza érdekének mégis szentebbnek kell lenni.

Es legyen róla meggyőződve mindenki, hogy ezek az állapotok nem tarthatnak sokáig. Nem győzi ezt sem a német, sem a francia, sem az orosz, sem mi. Egy nagy, egy világot rázó világalkító esemény közből előtt állunk, s annak lesz legnagyobb jaja, a kit készületlenül fog találni. Benne van a levegőben, sőt maga a természet is érzi e nagy katasztrófa közeledését, mert szélesséves, ideges még az is. Normálisnak semmi esetre sem tekinthető ez állapot, s a ki nem számol vele, hanem a megszokott köznapi mérleggel mérlegeli, s az idők jelenek figyelembe vétele nélkül s kicsinyes szempontokból bírálgatja, az nem áll az események színvonalán, s ott a hol tenni kell, pedantériájával csak ártalmára lesz az ügynek, melytől hazájának s nemzetének sorsa függhet.

Tiszta Kálmán Bécsben. B é c s b ö l, kitűnő forrásból írja a „Pester Correspondenz” nek:

Legújabb bécsi tartózkodása alatt — vasárnap és hétfőn délelőtt — ismételtén volt alkalma Tiszta Kálmán miniszternek Kálmán Károlyval és Szógyényi Lászlóval, a külügyminiszterium első osztályfőnökeivel, a két vezető államférfi e bizalmas kedvencével, értekezni az általános helyzetről s a pozícióról, melyet monarchiánk az időszereint elfoglal az európai konczerterben. Mint évek sora óta, egy csattal sem volt politikánk két intézőjének nézeteiben kiegyenlítőni való differencia, sőt

inkább ismét csak legteljesebb egyetértésűket lehetett konstataálni minden lényeges kérdésben. Tiszta ezt előre jól tudta; ha ennek dacára jónak látta Bécsben léteének ez irányban szintén alapot adni, úgy az csak az okból történt, mert a magyar kormány feje egy alkalommal sem mulasztja el érvényesíteni az egytűthetető befolyást, melyet a közös ügyek a külföldön a külpolitika vezetésére vonatkozólag neki a törvény megad: ő ezzel inkább köteleességét teljesíti, mint jogot gyakorol.

O Felsége a császár és király is kíváló kegygyel fogadta Tiszta s őt, miután az évfordulóhoz és a „magyar királykisasszony” eljegyzéséhez kifejezte szerenosekivánátát s a folyó ügyekről jelentést tett, magán konverzáczióra még tovább is magánál tartotta. — O F e l s é g e szintén leplezetlen kifejezést adott örömeinek azon kedvező esélyek fölött, melyeket az új esztendő a világbéke fenntartására hozott s melyeket Tiszta az újvi beszédeben oly képen fejtezt ki, hogy azokat egész Európában visszhangzó tetszéssel fogadja a közvélemény. A király ez alkalommal önmagát multa felül szeretelmelőségében s boldo szemmeláthatólag nemcsak a megelégedett uralkodó, beszélt, hanem a boldog apa is.

A nagy konverzió. B é c s b ö l jelentik: A magyar konverzió ra vonatkozó prospektus e héten semmi esetre nem jelenik meg s az sem bizonyos, hogy a jövő hét melyik napján teszik közre. A kamatiáb még nincs véglegesen megállapítva, de valószínű, hogy 4 és fél százalék marad. Aláírásra oly összeg kerül, mely a forgalomban lévő 130 millió ezimletnek megfelelő. A földterhermentesítési kötvények konverziója 4 százalékos ezimlet mellett a valószínűleg egyidejűleg történik az aranytűvel.

Katonai tanácskozások. Albrecht főhercegnél, a hadsereg felügyelőjénél, tegnap kezdettek meg ama tanácskozások, melyeknek célja az ismételt fegyverek behozatala által szükséges vált szabályzati változtatások megállapítása s a gyalogság részére. Ez értekezleten résztvesznek a hadtestparancsnokok közül Philippovich,

Württemberg herceg, Catty, Schönfeld, Windschgrätz herceg, König és Rheinländer. Hír szerint hosszabb értekezésre nem igen lesz szükség, mert a szakértői véleménye oda irányul, hogy kevés változtatás kell. Az értekezleten résztvevő hadtestparancsnokok csapatánál az ismételt fegyverek már alkalmaszva vannak s így az illetők tapasztalataik alapján ítélnének. Más tárgya a fent jelzett-n kívül nem kerül szóba.

VIDEK.

— Szolgabiroisági székhely. —

Buttyin, január 9.

T. Szerkesztő Ur!

Buttyin mezőváros. — mint ezen járásnak régi idők óta központja, — huzamosabb ideje azon fard, hogy a kebelében fennállott hivatalok itt maradjanak és jelenl, hogy a szolgabiroisági székhely ismét ide helyeztessek B o r o s s e b e s r ö l.

A közög ügyeit intézők el is követnek ez ügyben mindent, hogy e jogosnak mondható óhaj teljesülésében ma jelen. Így legutóbb is Sztráva Miklós nyugalmazott honvédez edes vezetése alatt „egy kildetés” járt bent Aradon F á b i á n László főispán és O r m ó s Péter alispán uraknál, hogy a szolgabiroisági székhelynek Buttyinba való áthelyezését kérjék. A kildetés mind a két helyen szives fogadtatásra talált és F á b i á n főispán ur értésünkre adta, hogy az ügy érdekében leghelyesebben ügycselekszünk, ha kellőn felszerelt kérvényünket a legközelebbi megyei kösgyház elé terjesztjük.

Ez már megtörtént és itt legyen szabad — a tisztelt megyebizottsági tag urak tájékoztatására, — a tolyamodványt teljes szövegében a következőkben ismertetnem: Meltóságos Főispán Ur!

„Az igazság az országok kormányzatának alapköve.”

Ezen magasos elvet, úgy hisszük, szem elől téveszteni nem lehet, ha a közhatalú óhaját méltányolni és így a közmelegelést elérni akarjuk. Meg vagyok arról győződve, hogy Meltóságod ezen elveket mindig kegyesen gyakorolni méltóztatott, mindazáltal az életben gyakran a legnemesebb akaratú és legjobb szándéku intézkedések nem felelnek meg az óhajott ezélnak vagy egy vagy

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárcaja.

(Január 11.)

A modern mérgekről.

C s a p o d i Istrán dr. egyetemi tanársegéd a népszerű előadásokat rendező egyesület megbízásából a budai reáliskola diástermében a modern mérgekről tartott érdekes előadást nagy és szép közönség előtt. E néven szoktat a mérgeket nevezte, melyek használata a modern társadalomnak tartozik vétké közé. A mérgek hatásának általános fettegetése után az ópium-szivást és evést, a morfinnak és kokainnak bőr alá fecskendezését, az arzon-erést, a dohányzást és pálinkaivást tárgyalta, mellettük a bor- és sörivásról, a kávéról, teáról és paprikáról szólt, ez utóbbiakat enyhébben ítélt meg.

Az ópium-szivástól azt hitte volna az ember, hogy Kínában marad a nép csapása, kivált hogy keletről nem bírt hozának terjedni; azonban az Amerikába özőnlő kínai munkások ott is elterjesztették s Amerikában titkos szalonokban nők is hódolnak e végzetes szenvedélynek. Franciaországtól azonban civilizáltabb alakban terjed el a morfiosság, melyatest összes idegeit úgy elfogja, hogy csak mind több több morfin fogyasztásával lehet a testet a rendezés hasonló állapotban, a lelket kellő rugalmasságban megtartani. A szokás terjed Németországban is, nálunk még ritka s talán még is akasztja terjedését az a rendelkezés, hogy fontosabb orvosi rendelést, tehát a morfin rendelését is, csak az orvos újabb bizonyító aláírására szabad ismét eikészíteni. Így nem történne szak meg az a visszás dolog, mint Franciaországban, hogy mindenki tetszés szerinti mennyiségben juthat e mérgehez. A felolvasó élénk színekkel festette a morfioskos szomorú állapotát, lelkihi rébségát, akaratuk teljes megsemmisülését.

Az a r z é n t a tiroli és stájer hegylakók eszik, ebből ia mind többet kíván,

a ki hozzá szokott. Hatása a kövéredés, a mi ott úgy látszik, a szépséghez tartozik.

A dohány mérge: a n i k o t i n, kísérletek tanúsága szerint tisztán előállítva borzasztó mérge, dohányzás után gyöngében, de folytonos-n hat. Mértékén esedő hányás idegizgató, a mértéktelen dohányzás ideggyöngeséget, rosszlást, gyomorhur rutót okoz. Az olesó dohányfajták, tehát a mit a szegény ember szí, még inkább pedig a bagó, sokkal inkább megtámadják az idegeket, kivált rossz táplálkozás és pálinkaivás mellett. Különösen figyelmet érdemel az iskolás gyermekek korai dohányzása, a mi nemcsak magában káros, mint korai mérgezés, hanem a mai iskolázás tarthatatlanságának is egyik kelő megvilágosítója.

A tanuló nem gyermek többé, hanem szivarzó fiatal ember, ki nem tartja a játszat magához méltónak. Különösen elítélte a felolvasó a nők dohányzását. A férfiak pedig azt a külföldi illedelmes szokást követhetnék, hogy női társaságban ne dohányoznának. Korlátozni kellene a nyilvános helyeken zárt helyiségekben való dohányzást is, mert a dohányzás a levegőrontásnak egyik leghatásosabb módja. Megrontja, sőt megmérgezi a lélekzésre való levegőt. A szegény nép között az eldobott szivarcsutkák gyűjtése ragadós betegségeket is terjeszt.

A szeszek közül a bor és sör ritkán válik olyan gyásos hatásúvá, mint a pálinka, mely a szegény nép között immár éppen olyan pusztítást tesz, mint Kínában az ópium. A pálinka könnyen megszerezhető, mert kis mennyiségben is sok szeszt tartalmaz, de mérgező hatása is annál hamarabb mutatkozik. Ideg isgató hatása azt az érszt kelti, mintha a testet melegítene, de az izgalom szüntével a test csak annál inkább lebil s mivel elégséges táplálkozás nem tartja meg erőben a testet, sőt a fejlődő gyomorhurut miatt a táplálkozás meg is romlik, csupán mind több-több pálinka ivása tarthatja kellő izgalomban, munkabírásban a testet, mely végre is kimerül. Szólt ezután az iszásokok rettentő betegségről, a reszkető ördöngöséről,

mely minden olyan alkalommal kitör, valahányszor valami szokatlan dolog, pl. operálás történik a betegnek. Erdeskes példaként közöli saját meggyőzéseiből. Mióta Franciaországban a nők közt is divattá vált az erős abszint ivása, francia orvosok közlései szerint nők is ennek e borzasztó betegségbe; nálunk asszonyok közül csupán a tótkon fordul elő.

Részletesebben beszélt meg, hogy gyakran a szemorvos ismeri fel az iszákosságot és a mértéktelen dohányzás következményeit, mert bajukat mindaddig titkolják, míg hatásuk romlása szemorvoshoz nem viszi őket. A rossz látás oka látéidegsorvadás.

Az iszákosság fontos, mint be nem számítható lelkiállapot és fontos társadalmi tekintetben ezért is, mert iszákosok gyermekei is meganylik apjuk idegeinek meggyöngülését. Ugyanez még nagyobb mértékben illik a morfiososokra.

A felolvasó végül boosánatot kért, hogy a jó budai bor hazájában az ivás ellen is beszélt, de a jó budai bort kész kivenni a modern mérgek sorából, úgy is felős, hogy a filoxera pusztítása vesszedelmes méreggel helyettesíteti a jó bort.

Az aranyos klikk.

(Gaboriau regénye.)

„Aradi Közlöny” szerkesztőségétől fordította.

W. Ph.

(12. folytatás.)

Együtt vonultak vissza reggeli egy óra kor, szép holdvilágnál és mivel az idő nagyon nyhe és a kövezt száraz volt, egy cigarettét eleztva haladtak a place de la Concorde-on.

Valóban érezte Brévan Dani iránt azt a rokonszenvet, a hogy mondta? Talán. Dani, mindenesetre elszédítette Maxime excentrikus természete, gyönyörködött, ha őt hallhatta, mint beszél tréfás bölcsesség aranyozott nyomoráról. Később újra találkoztak, ezután lassanként egymásra szoktak.

Brévan ur éppen öltözködésével volt elfoglalva, hogy barátjaival találkozzék az operában, mikor Dani belépett.

Mint rendesen, örmikéntással fogadta Dani. — Hogyan te? kiáltott. — a balpart komor munkása, ebben a világias negyedben, ebben az órában. Miéle jó szél hozott?

Azután egyszerre észrevéve Dani dult arózat:

— De mit is beszélek itt, — kezdé újra — úgy nézel ki mint egy kiásozt ember! — Mi történt veled?

— Talán nagy szerencsétlenség — felelé Dani.

— Neked? . . . Lehetetlen! . . .

— És én egy szolgálótat kérti jöttem föléd.

— Oh! Hiszen jól tudod, hogy egészen rendelkezésedre állok.

Ezt Dani valóban hitte is.

— Előre is köszönöm, kedves Maxime, de nem igen szeretnék zavarni. . . A mit mondani akarok neked, az hosszadalmas és te kiemenni készültél.

De Maxime egy barátságos mozdulattal félbeszakította.

— Csak unalomból készültém kiemenni becsületeszavamra! — mondá. Új le tehát és összevjünk . . .

Szédülve, képtelenül egy világos gondolatra, ha csak nem arra, hogy Henriette néve örökre elveszhet, Dani barátjához futott, nem gondolva, hogy mit fog neki mondani.

A döntő pillanatban, midőn magyarázatot kellett adnia, megjédt.

Megfontolta, hogy de la Ville-Handry titka nem volt az ővé és hogy a loyális hallgatást parancsol, ha lehetséges még akkor is, ha feltétlenül bizhat de Brévan Maxime titoktartásában.

A helyett tehát, hogy válaszolt volna, fel s alá kezdett járni a szobában: hiába keresett egy ellogadható mosót. Bendkívüli izgatottság martaléka volt.

Izgatottsága oly nagy fokú volt, hogy Maxime kérdezte magában, vajjon barátja nem vezette-e el az eszt. . .

De Dani egyszerre eleje állt s rövid hangon szólt hozzá:

— Mindenek előtt, — kezdé, — esküdj meg nekem, hogy soha semmi esetben, egy szó sem fogja elhagyni ajkadat abból, a mit én most elmondok neked.

Szerelőlt nyugtalanítva, de Brévan fel emelé kezét, mondva:

— Esküszöm becsületemre!

Ezen eskü megnyugtatón látszék Danit.

Már néhány hónapja annak kedves barátom, — szólt Dani, — egy este borzasztó botrányos históriát beszéltél el nekem, melynek hősnője egy bizonyos Brandon Sarah asszony volt.

— Kicsaszony, kérlek, és nem asszony. . .

— Legyen . . . az ugy sem lényeges.

Te ismered őt?

— Persze, hogy ismerem, mint az egész világ . . .

Dani nem vette észre azt az óvatosságot, mi ezen válaszban rejlett.

— Ez elegendő, — folytató. Es most Maxime, barátságunk nevében, ünnepélyesen felszólítalak, hogy mondj meg nekem öszintén „mindent a mit tudsz: Miéle nő ez a Brandon kicsaszony? . . .

Dani magatartása, hangja oly mardosó aggodalmat árultak el, hogy de Brévan Maxime egészen megdöbbent.

— Ej! kedves barátom, — szólt — minő hangon mondod ezt nekem!

— Mert ismernem kell a valót, hatalmas, végtelen érdek.

Hirtelen gondolatlól felvilágosítva, Maxime a homlokára ütött.

— Meg van, — kiáltott fel. — szerelmes vagy Sarahba!

Dani nem találta ezt a fordulatot a de la Ville-Handry gróf nevének kikerüléseül; de mihelyt kiálkozott, azonnal megragadta azt a jó alkalmat.

— Tegyük fel, hogy úgy van — felelé sóhajta.

Maxime az ég felé emelé karjait.

— Ebben az esetben igazad volt, — mondá a meggyőződés mély hangján, — igen, ezerszer igazad volt, ez talán egy helyreálthatatlan, szerencsétlenség, a mi téged utólról . . .

— Ez tehát oly rettenetes egy asszony?

A másik válat volt, mintha egy szembevető dolog, bizonyítását követelt volna tőle.

— Az am! . . . válaszolt egyszerűen. Szükséges volt e, hogy Dani tovább unszolja barátját. Hiszen ez az egy felkiáltás felvilágosította eléggé.

De Dani azért mégis folytatta kérdésökodéseit.

— Az istenért, Maxime, magyarázd meg nekem tisztábban a dolgot, — szólt tompa hangon . . . Nem tudod, hogy tá-

— A képviselőházból. —

Budapest, január 10. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A képviselőház ma a véderőjavaslatot tárgyalta. Munnich előadta elfogadásra ajánlja a javaslatot. A huszonegyedik évből sorozás — ugymond — azért szükséges, mert a 19. évből az ifjuság még fejletlen. Az oly önkéntes, ki nem teszi le a tiszt vizsgát, méltán szolgál utána még egy évet.

Bolgár, a kisebbségi vélemény előadója kijelenti, hogy a néphadseregnek nemcsak katonai fegyvellemmel, de nemzeti szellemmel is kell bírnia. Az önkéntesekre nézve hivatkozik magának Albrecht főrőrczegneki nyilatkozatára, mely bizonyítja, hogy az eddigi intézkeményteljesen megfelelő czélnek. A szigorítás tehát fölösleges és káros az intelligenciára. Megáradja Csáky grófit rendelete és a miatt, mert nem védte meg a kulturális érdekeket. Ajánlja a külön vélemény elfogadását.

Fejérvári miniszter kiemeli, hogy a hadsereg erejének növelésére mindent meg kell tenni és reméli, hogy a magyar nemzet mint eddig, ugy ezután és minden áldozatra kész a hazáért, a királyért.

Csáky miniszter Bolgárnak válaszolva kijelenti, hogy az alambiztonsága fölöttéall a kulturális érdekek. Az egyezés önkénteseknek adandó kedvezményekben emegy addig, ameddig lehet. A hajdani „nix dájcsé politikának” jogosultsága lejárt. A német nyelv tudása szükség. A magyarálameszme az alkotmányos aera alatt annyira megszilárdult, hogy féltani nem kell. Vadnay Andor elfogadja a javaslatot.

Ezzel az ülést bezárták. Holnap a pponyi betérjeszté a mérsékelt ellenzék határozati javaslatát.

— Merénylő katona. —

Bombay, jan. 10. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Herátban, a diaszemlénél egy katona rálött Abdurrhámán emirre, ki azonban nem sebesült meg. A merénylőt nyomban felkötölték.

— Nagy vihar. —

New York, jan. 10. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Penylvaniában borzasztó vihar dühöngött, melynek számos emberélet esett áldozatul. A kár óriási.

„ARADI KÖZLÖNY”

(Megjelen mindennap)
Előfizetési feltételei.
Melyben házhoz hordva:
Egy évre 12 frt — kr
Fél évre 7 —
Negyed évre 5 —
Egy hónapra 3 —

Vidékire szétküldve:
Egy évre 14 frt —
Fél évre 9 —
Negyed évre 6 —
Egy hónapra 3 —

Felkérjük egyuttal lapunk azon előfizetőit kiknek előfizetése december végén lejárt, hogy az előfizetést mielőbb megtennisszük, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Január 11, Péntek. Rom kath. naptár: Hygin vt. Prot. naptár: Hygin. Görög-orosz naptár (december 30.) Anisia. Nap két 7 óra 47 pereskor, nyugszik 4 óra 30 pereskor.
Január 13. Az aradi delegálti rendes évi közgyűlés d. e. 10 órakor. (Városbaza.)
Január 18. Az astartalossgódek egyletének közgyűlése d. u. 8 órakor az iparosházban.
Január 14. Aradmegye köztörvényhatósági bizottságának tavaszi évnegyedes közgyűlése d. e. 9 órakor.
Január 19. Aradmegye közigazgatási bizottságának havi ülése d. e. 9 órakor.
Január 20. Széchenyi gősmalom részvénytársaságának közgyűlése d. e. 0 órakor.
Január 23. Császár Zeigmond sajtópere az aradi eskütisztek előtt d. e. 9 órakor.
Január 28. Az aradegyaljai amerikai szőlőtelep-szövetkezet évi közgyűlése d. e. 10 órakor a ker. és iparkamara helyiségében.
Február 16. Az aradi tornaegylet 10 éves emlékülésének ünnepélye.
— A „Kölcsey-Egyesület” könyvtára nyitva van kedden és szombaton déltől 3—4-ig, pénteken déltől 11 és 12 óra között.

HIREK.

ARAD ÉS VIDÉKE.
— Vasúti előmunkálat engedély. Borostyáni Nándor és érdektársai kérelme folytán és részére a Buzistórt Temesvárra és Lippán át Budánig vezetendő helyi érdekű vasutóra nyert és lejáró előmunkálati engedély.

magáéva tesz. E választás oly jellemű, hogy a demokratikus Franciaországnak ebben egész erővel részt kell vennie. A köztársaság és a csezarizmus közti harcot kerüli el döntés. — A vidékének a párisi választásban való részvételét úgy tervezik, hogy minden departement demokracizáció felhívást tenne közre, melyet minden departementben lap közzölne. s Parisban falragaszokat tenének ki. Azt vélik azonban, ily manifestáció a köztársaságnak keveset használhat, mert minden, a mi fokozza Boulanger jelentőségét, neki válik hasznára és ebben rejlik sikerének titka.

Hogy mindez szedelgés a boulangerizmus, kitűnik azon tényből is, hogy maga Boulanger a párisi választás alkalmából kibocsajtott felhívásában mint az ultra radikális jelöltje lép fel, míg a Somme és Charente inférieure megyékben, a hol vasárnapon a pótválasztások történtek, a boulangerista zászló, mely győzött, a royalisták és bouparisták zászlaja volt. A Somme megyében megválasztott konzervatív Montandon tábornok, volt hadtestparancsnok, a royalista árnyéklatot képviseli. Választási felhívásában azonban is épny, mint Roulanger és pártfele, az alkotmányrevizio és a képviselői kamara feloszlatása mellett nyilatkozott, hogy az ország újra megkérdésztessék. A Charente inférieure megyében Duport választott meg, a ki szintén a reviziót és a plebiscitumot nevelte meg programjának. A körülmény, hogy a köztársaságiak mindkét választás alkalmával a két említett jelölt ellen szavaztak, nem gátolja Boulanger tetteit és társait azon állításban, hogy Boulangert összeint köztársaságának (!) nyilvánítsák.

A szerb kormányválság. A „Times” hírei szerint Ristic János a követi kezű miniszteri névsort terjeszté Milán király elé: Lesjanin tábornok hadügy, Arakulevics igazságügy, Jovanovic belügy, Vasiljevics közoktatás, Stojanovic közmunka, Ristic miniszterelnök és külügyminiszter. Milán király átvevén a névsort, azt felelte, hogy megzondolja a dolgot. A Ristic névsorában foglaltak mind liberálisok és a kormányt általában oroszbarát jellege lenne. A király Tausanovicot, a legutóbbi nagy akupatna elnökét is meghívta értekezletre. A „Times” úgy tudja, hogy a király ragaszkodik azon czéméhez, hogy Risticot meghívja a kormányba.

Francia olasz háború. Az elmúlt év utolsó hetében majdnem felrobbant a puszkaparasz hordó. Igen komoly tárgyalások folytak Franciaország és Olaszország között. Goblet francia külügyminiszter és Menabrea párisi olasz nagykövét közt. Menabrea a kormányt megbizásából kijelenté Gobletnek, hogy vissza kell a tuniszi kormányt vonnia ama rendeletet, mely szerint a Tunisban működő tanulóknak francia vagy tuniszi nemzetiségét kell szerezniök, különben nem tarthatják meg állásukat. Goblet azt felelte, hogy a tuniszi kormányt joga volt a rendelet kiadására. Menabrea erre azt mondá, hogy ha fenntartatik a rendelet, mely miatt ő felelősködik, akkor Olaszország elvan határozva a legvégére.

Goblet erre azt kérdé: Mit ért ön a választás alatt? Menabrea: Tuniszt ostromzár alá fogja az olasz hajóhad. Erre Goblet megzondolást idélt kért. Később azt a követelő indítványt tette: magyarázzák ugy a tuniszi rendeletet, hogy csak azon európai tanulóknak kell megszerezniök a tuniszi vagy francia nemzetiségét, a kiket a jövőben fognak alkalmazni. Franciaország ugyanis minden háboruskodást kerülni akar, tekintettel az ez évből leendő kiállítására. Az olasz kormány azonban ez a követelő javaslatot sem fogadta el. A konfliktus most inos még elintézte. Megfelelő alakot keresnek arra, hogy miképen töröljék el a kérdézes rendeletet. Sőt Goblet arra is gondol, hogy lemond a külügyminiszteri tisztségről.

— A czár békét akar. A „Daily Chronicle” arról értesül, hogy Zujev őrnagy, orosz katonai attaché a bécsi nagy követésnéknél, midőn Pétervárot töltött szabadságidejéről visszatért, utasítást kapott a czártól, fejjeze ki Ferencz József király előtt a czár békés érületét. A czár állítólag kijelentette, hogy Oroszország és Ausztria-Magyarország között minden konfliktus megszüntetését óhajtja, és a mely kérésnek látezett előtte korábban Ausztria-Magyarország keleti politikája, ép ugy meg van győződve most Ausztria-Magyarország ösztinségéről és loyális gondolkodásáról: Oroszország elvan tőkélye, s ammit se tenni, a mi akétk monarchia békés viszonyait megzavarná.

Ezek közül három haldokolva hozatván a kórházba, marad tehát a 721 apótra 52 haláleset, ami 7-2 százaléknak felel meg.
Illetősége néve a múlt IV-ik évnegyed alatt apólas alá vett 691 heteg közlül 308 Arad szab. kir. városi és megyei, 262 az ország egyéb törvényhatóságabeli, 19 osztrák tartománybeli és két külföldi illetőségű volt.

A megyei közközház pénzforgalmát illetőleg a következők az adatok az szerencsém előterjesztési:
A III. évnegyedbeli pénztári maradvány 4874 frt 16 kr.
A IV-ik évnegyed alatt befolyt 8495 frt 58 kr.
Összesen 13369 frt 74 kr.

A kiadások összege 10516 frt 89 kr.
Mutatkozik tehát maradvány 1889-re 2852 frt 86 kr.

Az állategészségügy állása kedvező volt; elhullott mindazonáltal lépfeneben 5 drb szarvasmarha.

Végül tisztelttel jelentem, miként a közegészségügyi szolgálat reudas menethi lévén, szabálytalanságok elő nem fordultak.

IV. A törvényhatóságok közegészségügyi hivatalok tevékenységének adatai a következők:
1. A központban az alsópáni hivatalhoz a IV-ik évnegyed folyamán illetőleg 1888. évi szeptember 15-től az év végéig 6344, közigazgatási, 99 kihágási és 19 elnöki, összesen tehát 6432 ügydarab érkezett be, melyek az előző évnegyed végén hátralékban maradt 228 ügydarabbal együtt a törvényhatósági közgyűlésnek fenntartottakon kívül 109 drb kivitelével elintéztettek.

2. Az állandó választmány pénzügyi szakosztálya, mint törvényhatóságilag kiküldött számszék előtt az illető számvonók előadományával elintézték közegési számadások és költségvetések átnezése, mely az előző számvonók tevékenységét is előtűnteti, a következők:
Csathy Jánosnál ellátást igénylő 1887. évi számadás 20, feldolgoztatott 19, hátralék a közből 1.

Argyelán Miklósnál ellátást igénylő 1887. évi számadás 30, feldolgoztatott 30. Schwáger Lajosnál ellátást igénylő 1887. évi számadás 12, feldolgoztatott 12.

Reicher Károly eszámgyakornoknál ellátást igénylő 1887. évi számadás 8, feldolgoztatott 8.

Összesen ellátást igénylő 1887. évi számadás 70, feldolgoztatott 69, hátralék a közből 1.

A főszámvonóknak kiosztott az 1889. évi közmunka összeírás és megváltás eredményének összeállítására 1 drb. és közigazgatási ügy, mely 298 drb. az év végéig kivétel nélkül mind feldolgoztatott.

3. A megyei árvaszék ügyforgalmát előadónként részletezve a következők átnezeti kimutatás tünteti elő.

Schváb Aurél ölnöknél Elintézés alatt állott összesen 1235, elintéztetett 881, hátralék 354.

Böky József ölnöknél elintézés alatt állott összesen 1207, elintéztetett 849, hátralék 358.

Antonovics István ölnöknél elintézés alatt állott összesen 1158, elintéztetett 630, hátralék 528.

Vásárhelyi Géza ölnöknél elintézés alatt állott összesen 1170, elintéztetett 917, hátralék 253.

Pecskán Sándor ölnöknél elintézés alatt állott összesen 1217, elintéztetett 1131, hátralék 86.

Dr. Oláh Elemér aljegyzőnél elintézés alatt állott összesen 753, elintéztetett 659, hátralék 94.

Thoma Mózes ölnöknél elintézés alatt állott összesen 684, elintéztetett 587, hátralék 97.

Kulesár István számvonónál elintézés alatt állott összesen 360, elintéztetett 330, hátralék 30.

Összesen elintézés alatt állott 7784, elintéztetett 5984, hátralék 1800.

Az árvaszék számvonó, mint egyuttal gyámhatóság nyilvántartó tevékenységének adatai következők:

Előirandó ügydarabja volt 1182, melyből 1045 ügydarabot feldolgozván, hátraléka 137 drbot tesz ki; ezen felül előirt 9 tükzár elleni biztosítást, megújított 67 kötvényt, előirt 501 gyámolt és gondnokolt és különféle ügyekben az árvaszékhez 372 jelentést tett.

A megyei gyámöntár állását a következő kimutatás tünteti:
I. Összeintett kezelés alatt a III. évnegyed végén volt 721 406 frt 37 kr melyhez a IV-ik évnegyedben befolyt 95383 frt 26 kr.

Összesen: 816 789 frt 62 kr
Levonva a kiadásokat 85 927 frt 52 kr
Mutatkozik maradvány 730 812 frt 10 kr

II. Egyénekenkénti kezelés alatt a III. évnegyed végén volt 85350 frt 98 kr melyhez a IV. évnegyed alatt befolyt 5348 frt 09 kr.

Összesen: 90699 frt 07 kr
Levonva a kiadásokat 4890 frt 58 kr
Mutatkozik maradvány 85808 frt 49 kr

III. Letéti kezelés alatt a III. évnegyed végén volt 143883 frt 39 kr melyhez a IV. évnegyedben befolyt 87640 frt 69 kr.

Összesen: 231524 frt 08 kr
Levonva a kiadásokat 61666 frt — kr.
Mutatkozik maradvány 169858 frt 08 kr.
(Folytatás következik.)

KÜLFÖLD.

Boulanger párisi választása máris lázas izgatottságban tartja egész Franciaországot. Hírlik, hogy Boulanger közelebb lemond a normmegyei mandátumáról, hogy párisi megválasztását egészen szabaddon szorgalmathassa. Lyon két nagy köztársasági lapja, a „Lyon Republicain” és a „Progrés” a január 27-ki választás címével felhívást közöl, a melyet a „Temps”

ságyira fekezik s így a borossebesi székhely támogatására fennmaradt csekély számú jelentőségű apró közegbeli lakosoknak éppen semmi terükre nem eshetik ezen rövid ut; miután Buttyinban a gyébb ügyei k e t i s r e n d e z h e t i k.

Bátorkodunk még azt is felemlíteni, hogy a magyar államcszme megvalósításának terjesztésére is, egyedül Buttyin van hivatva járásunkban, mit indokol nagy számú és megvas magyar értelmisége.

Méltóságos Főispán Ur! Kérelmünk indokában megzafolhatatlanul igazoljuk, miszerint a járási szolgabírószáknak Buttyinra leendő áthelyezését a közérdek igényli, s ugy igazságszolgáltatási, valamint pénzügyi érdekből is nemcsak hogy átvőrs. hanem sztkészes is, mit még számtalan indok erősít meg. Ugyanazért alázzatuk kérjük Méltóságodat, miszerint jelen folyamodványunkat a legközelebbi törvényhatósági közgyűlésnek pártóltag előterjesztési kezgyekedjék, a hol is igazságság határozat kimondásáért eszedünk.

Kiváló tisztelőtűnk nyilváníttása mellett maradván.

Méltóságos Főispán urnak. Buttyin mezőváros képviselőtestületének megbízásából

alázatos szolgál: (Következnek az aláírások.)

MEGYEI KÖZÜGYEK

— Aradmegye az 1888. év utolsó negyedében. — (Alapítói jelentés.) (Folytatás.)

E helyütt megemlítekezem a múlt évi december hó 16-án Magulosa közegében előfordult tűzesetről, mely alkalommal a közegési bírő háza felnyújtván, mintegy 187 frt közpénz beégett.

A közegék túzóltó szerei a körülményekhez képes, jó karban vannak.

III. A közegészségügyi vissonyok az első évnegyedhez képest hanyatlottak, ennek folytán a beteg megzalom jóval nagyobb volt és meghaltak száma az első évnegyedben felmerült halálozást szintén meghaladta.

A heveny bél- és tüdőbajok és a gyermekel- és torokbetegségek igen strón jelentektek és számos esetben kedvezőtlenül folytak le.

A fertőző kórok közül járványként előfordult a vörheny Szemlakon, kanyaróval keverve pedig N. Pál és Gy.-Varsádon, szárványosan észlelték még a roneselő toroklob, eutenként pedig a hagymás.

Orvosrendírel megvizsgáltatott 105 egyén, 20 hulla, és 1373 házi állat, ebből két ember és 5 állati hulla boncolás volt.

Az élelmi szerek, italok, iskolák és más nyilvános helyiségek pontosan ellenőriztetvén, rendellenességek elő nem állottak.

A védhíműltetés megzszerte befejeztetett, bealottott 12,433 egyén ujra.

A megyei közközház múlt évi IV-ik negyed betegzorgalma tekintetében a következő adatokat terjesztetem elő:

az első évnegyed végén gyógykezelés alatt maradt (és pedig 1888. évi szept. 15-ével) 130 egyén.

A IV. évnegyedben (szept. hó 16-tól) felvettetett 591 egyén s így apólatott összesen 721 egyén ebből gyógyulva távozott 403 egyén javulva 80 „ gyogyulatlanul 27 „ meghalt 56 „

s így apólas alatt maradt 1889. I. negyedére 156 egyén

Igaz volt-e az, a mit Brévan Maxime mondott? . . . Igaz, hogy egy nagy szerelem még a tenésztéget is megzsemmiálti, nagy józanul gondolkozunk, hogy a valót a hamistól és a jót a rossztól megkülönböztessük? Tehát ő, Dani, eszerint nem szerető Henriettát, mivel a kötelesség végett őt elvesztetni kockáztatja?

Oh! nem, nem, eszerszer is nem . . . De Brévan nem beszél tiszta s ártatlan szerelemeről . . . Azokról a beteges szenvedélyekről beszélt, melyek mint a villám csapnak az életbe, megzavarrják az érteket s eltávolítják az ésszt, mely hasonló a tüvészhez, mindent megemészt, maga mögött nem hagyva egyebet, mint szerencsétlenséget, szégyent és lelkiüfurdalást.

De éppen ezért rettegett Dani, gondolván, hogy de la Ville-Haudry gróf egy méltatlan szerelmes iránti szenvedélyében van oly irtózatosan behálózva.

Nem fogadta el tehát Maximétól az oda nyújtott szivart.

— Még egy szót, az isten szerelméért, — mondá. Tegyük fel, hogy szabad skaratom el van veszve, átengedem magam a szenvedélynek, mi fog történni velem? . . . De Brévan Maxime szánakozó tekintetet vetett D-nira.

— Csekélység, mondá, — csak . . . Es ijeszden realizitikus mozdulattal folytató:

— Jövödet kívánod látni, — szólt a százkazmus kereső hangján . . . Legyen. Mennyi vagyonnal rendelkezel?

— Körülbelül kétszázötvenezer frankkal. — Jól van. Hat hónap múlva elolvadtak . . . Egy év múlva fulig uszól adóságban és rászorultál az utolsó eszközökre. . . Tízennyolc hónap múlva elírted a — hamisítás mesterségét.

— Maxime! . . . — Oh édes barátom, te a valót kívántad. Attérek állásodra. Ez pompás. Előleptéted ép oly gyorsan történt, mint a milylen megérdemelt is volt, mindenki azt mondja, hogy te vagy a jövő egyik tenger nagyjja. . . Matól hat hónapra nem vagy már semmi. Beadtd lemondásodat, ha még nem süggesztettek fel álasodói.

— Eng-dj meg . . . (Folytatás következik.)

más szempontokból; kiváltképpen akkor, a midőn egy vidék lakói nem mind, és nem egyaránt részevőnek azon jótétömegekben, melyekre a sok, és majd el nem viselhető terhek őket feljogosítják: t. i. hogy egyes hivatalok vagy éppen a természet, vagy a helyzet által utalt központra helyeztetessenek, hogy ezáltal az érintkezés megkönnyebbíttessék.

Ilyen központ pedig Buttyin mezővárosa, honnét a járási szolgabírószág 1878. évből áthelyeztetett Boros-Sebesbe; talán nemzetiségű szempontból? De ez a kérdés is már elenyézett s ugy városunk mint vidékünk ószes lakossága vallás és nemzetiségű különbség nélkül a hazának egyaránt hű polgárai.

Ezeknek előrebocsátása után azon alázzatos kéreintket terjesztjük Méltóságodhoz, miszerint a járási szolgabírószágot, a vele kapcsolatos mellékhatásokkal együtt Borossebesből hozták Buttyinba visszahe lyezni kezgyekedjék; indokolván kérelmünknek a következőkkel:

1. Buttyin mezőváros ösidőktől fogva göczpontját képezte ezen járásnak; benne voltak öszpontosítva valamennyi hivatalok, s a környék lakói Buttyint ismerik ma is a járás göczpontjának; mert van terjedelmes kereskedelme és nagy iparforgalma, mely a kényelmes közlekedés által mindég virágzóbbá lesz; — a míg Boros-Sebes, mint eddig ugy ezután is megmaradandó száz év előtti szerényegében, minek lökésében rejlik, hogy a tranzsnális országutól félre esik.

2. Buttyin mezővárosában vannak ma is öszpontosítva — a szolgabírószágon kívül — valamennyi járási hivatalok; nevezetesen a kir. bíróság, kir. adóhivatal, kir. közjegyző, kir. pénzügyi biztosság, megyei főerdész, pénzügyőri szakasz stb. stb.

3. A törvény is akként intézkedik, hogy a szolgabírószágot a kir. bíróságok székhelyén helyeztessenek el; a mi nálunk annál kevesebb ötközki akadály, mert van a t. vár megyének egy jó karban lévő épülete, mely a vmegyék felállítására óta sz.-bírószági hivatal volt, s a mennyiben a t. vármege még netán helyiségeket építeni óhajtna, van elelegendő hely a terjedelmes saját telkén.

A tisztviselőik és segéd hivatalok befogadására pedig Buttyin mezővárosában elelegendő lakás áll rendelkezésre.

Fentebbi előterjesztésünk után hátkorkodunk megjegyezni, miszerint a szolgabírószágnak Buttyinba leendő áthelyezését nem annyira a hely, mint a közérdek igényli, mit igazolunk az A) alatt ide bemellékelt térkép kivonattal; mely szerint a Fehér-Körös balpartján, hol Buttyin is fekszik, van 17 közeg 13,759 lakossal; minthogy pedig a Fehér-Körös jobb partján előtűrű: Govodia, Berindia, Kocuba, Revetis, Rosia, Diecs, Krokna, Holdmezés, Fényes, Józás, Valcmare, Dulcselo, Zimbró, Bruszturezsk, Józásahely és Balteleye közegék a Fehér-Körös jobb partján elvonnó országuton közlekednek, mely országut a Buttyin és Borossebes közt épült Körös hídhöz vezet, mely Buttyinhoz 2 és fél, Borossebeshez pedig 3 és fél kilométer távolásra fekszik; ennél fogva bebizonyítva van azon ténykörülmény, miszerint a fenn tebb megnevezett 16 közeg 6410 lakosával Buttyinhoz közelebb esik, mint Borossebeshez.

Ezek szerint tehát a szolgabírószágnak Buttyinba leendő áthelyezését 33 közeg 29169 lakossal igényli, smíg Boros-Sebes mellett 16 közeg maradt 8122 lakossal, mely számok ösalhatatlan bizonyítják, hogy kérelmünket kiválón a közérdek támogatja. Van szerencsénk e helyen megjegyezni még azt is, miszerint Buttyin Boros-Sebestől csak 6 kilométernyi távol

vol élve a te világotól, én nem tudok róla! . . .

Nála sohasem látott komolysággal, de Brévan Maxime felkelt a kandalókos tasmaskodott.

— Mit mondjak neked? — kezdé. Kiáltani: Vigyázz! egy szerelmesnek, az egy ostoba mestersegé. Kiáltani: vigyas! olyannak, a ki nem akar vigyázni.

mire való Szeretted vagy nem Sarah kis asszonyt? Ha igen . . . akkor mondhatod róla akármit és ez nem használ semmit.

Tegyük fel, hogy azt mondom neked, hogy ez a Sarah egy méltatlan szerelmes, egy gonosztevő, egy alávaló hamisító nő, egy elvetemült, kinek lelkét már három szegény ördög halála terholta, a kik éppen olyan ördölten voltak szerelmeseik, mint te. Tegyük fel, hogy még rosszabbat mondok és hogy ezt is bebizonyítom! . . . Tudod mi lenne a következménye? . . . Nagy ömlengéssel szoritanád meg a kezemet, hálakönyvekkal a szemedben közzönöd meg tanácsomat, lekékd öszinteségében esküdnöd, hogy ördökre meg vagy gyógyítva . . . és aztan innen kimenve . . .

— Nos? . . . — Futra futnál elmondani az imádott önök bizalmaságomat és könyörögni, hogy azokat elöszlassa.

— Ah! én nem tartozom ama férfiak közé . . .

De Brévan lassanként felhevült.

— Erédj az ördögbel — szaktá féibe — csak olyan férfi vagy te is, mint a többi. A szenvedély nem okosodik, nem számít, és ez teszi oly nagygyá és borzasztóvá . . .

Amig az éznek csak egy szikrája van agyunkban, addig nem vagyunk valóban szerelmesek . . . Ez így van . . . És az akarat nem tehet semmit, sem az erély, sem bármi a világon.

A szerelem vagy létezik, vagy nem létezik. Vannak emberek, akik másoknak szemrehányásokat tesznek, mert nem szerelmesek és hidegvértek, mint ök maguk voltak . . .

Lári férfi! Ezek az emberek azt a be ny-mást gyakorolják reám, mint egy jébe hűtött üveg, mely a pesszónék szemrehányást tesz, hogy dugóját ugrasztja.

De kedvesem, tedd meg azt a szívszeget és fogadd el ezt a szivart s meújunk egy kissé a levegőre . . .

deli érvényét a közmunka- és közlekedésügyi miniszter (h. 5 é n k- t rendeletével egy félre meghosszabbította. Ez a vasút igen fontos lesz miránk néze is, mert most már az arad-temesvári vasuton kívül Arad megye déli része is össze lesz köve vasut által Temesgyével és Délmagyarországgal.

— **Uj bír.** Mint a hivatalos lapban olvassuk, **T r i b u s z** Guastáv gyulafehérvári kir. ügyész a békésgyalai kir. törvényeszekhez bírót neveztetett ki.

— **Aradvárosi számonkérő székébe** ez évre két új tag választották. Az új tagok: **T a r k á n y i Vilmos** és **P é t e r f y Antal**.

— **Kód.** A téli hajnal, meg a korai szürkület ismét magával hozta az albiói atmoszférát. Sűrű, nehéz köd dereng az utazók felett a alig mulik el a délutáni négy óra, olyan vastag réteg ereszedik reánk, hogy az ember alakjáról senkit sem ismer meg az utcán, legfeljebb a hang árulja el, hogy chez vagy ahol van szerencsénk. Szinte neheztükre azok a menés a harapható ködben, a mely letelepszik a ru. háru, arczra, kézre s olyan nedvessé teszi a hajszát, hogy egy jónévelési férjnek negyedórásig törülni kell s jarta előtt a szuró szálatát, ha feleségét gusztuosan megakarja ösokolni. A korcsolyaját, mely most Aradon a leglátogatottabb tere num, a pikáns köd olyan érdekes ka- rambolokat idéz elő, hogy az ember azt sem tudja, nevesse-e, vagy besz- zandokdjék az alkalmatos összeholdáson. Mindamellét a vastag párazat mit sem von le az esti séták becséből: dacára a sűrű ködnek, minden alkacsattal nagy közönség sétálgat le s fel a főtér aszfaltján. Egyedül az aradi sokszor elátkozott fiakkerek lovak érzik meg a köd hatását, mikor a szabad- ságtérnek nekivágódnak a vértanuk szobra kerítésének, vagy ha egyik utcsából a má- sikba tévesztik el a bakon szunyókáló kom- fortáblást, de hát ez nagyon közönséges, sőt mindennapi dolog száraz időben is.

— **Az aradvárosi kereskedelmi akadémia** új palotát kap, ha ugyan a terv sikerül, a mely már készült a városházán. Némi alap is van: a helybeli kereskedelmi és ipar- bauk ajánlott fel 10,000 frtot az épülethez. Tegnap délután az építés ügyében bizalmas értekezlet tartatott, a melyben az első te- doket beszélt meg a bizottság.

— **Degenfeld Schomburg gr.** lovassági tábornok s a 7-iki hadtest parancsnoka hét- fón, h. hó 14-én este a 10-iki gyalogezred megzemlélésére Aradon át Csabára ér- kezik.

— **Ujabb felolvasó ctykust** tart már- zás h. hó folyamán az aradi „Kölcsy- Egyesület”. Az első felolvasás a böjt első péntekjén lesz. A ctyklus műsora már meg van s igen érdekesnek ígérkezik.

— **Az árvákban.** A szordán este meg- tartott P é o z e l y-banckett alkalomával a jelelvoltak 17 frtot gyűjtöttek össze a helybeli árvaházalap javára.

— **Az aradi „Kölcsy-Egyesület”** teg- napra hirdetett ez évi első választmányi ülését elhalasztotta s a c s l ő t r t ö k ö n este 6 órakor tartja meg saját helyiségé- ben. Az ülésen való megjelenésre előre is felhívjuk a választmány tagjainak figyelmét.

— **Egy milliórd percz.** A fegyversze- ter-esttel bezáródott évvel Krisztus szüle- tése óta 689,580 nap tñnt el a mulandó- ságban. Ez egycserté számvetés adja ez- credményt: 1888 X 356 nappal, hozzáadva 460 szöknapot. Ebben a 689,580 nappal volt 16,849,020 óra vagy 992,995,200 percz. Időszámításunk kezdetétől tehát még nem múlt el egy milliórd percz; hiányzik belőle 7,004,800 percz. Még a huszadik század küszöbén, az 1900 é s 1901 közt levő Szilveszter éjjel sem lesz meg a milliórd; akkor még csak 999,405,280 percz mulik el. A z e z e r m i l l i ó p e r c z 1902. á p r i l i s 28-án d e l e - l ő t t 10 ó r a é s 40 p e r c z k o r l e s z k i. Ez a nap épen hétfő nap lesz, tehát valószínűleg lesznek elegen, a kik az ezer milliódik percz ünneplé- yes alkalmára csapnak egy kis u. n. „kék hétfő”. De a milliórd percz arról is fogalmat nyújt, mily roppant összeg lehe- tett az öt milliórd frank, a mit a franciaók hadi arcbán fizettek a németeknek.

— **Közönetnyilvánítás.** K i l ő n y i Adolf ur a templomozai laányiskolának a szegény sorsu tanulók részére ruhamegíe- ket adományozott. Nemes tetteit fogadjja ez uton köszönetünkkel. Arad, 1889. jan. 10. P o l g á r Anna testületi jegyző.

— **Kinevezés.** Az igazságügyi minisz- ter B a n o v i c s Aladar tèmevári tör- vényeszéki díjnokot a b. gyulai törvény- vényeszékhé irnokká nevezte ki.

— **Értesítés.** Vettük a következő fel- hívatást: „A szegedi m. kir. bábaképző intézetnél a legközelebbi — március hó 1-én kezdődő — magyar német tanfolyamra 12 tanuló részére egyenkint 40 forintnyi állami ösztöndíj van rendezesítve. Felhívom mind- azokat, kik azt elnyerni óhajtják, hogy a nyomeltósságu vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, umhoz intézett keresztlevéllél, erkölcsi és szegénységi bizonyítványtál föl- szerelt bélyegtelen folyamodványukat január hó 31-ig hozzám nyújtsák be. M a n n Jakab dr. igazgató-tanár.

— **Eszküvő.** G a t t e r m a y e r Ká- roly kúvini kereskedő h. hó 7-én esküdött hűséget Csabán D o b a y P i r o s k a k i. aszonymak, Dobay Sándor róm. katolikus kántor kedves leányának.

— **A temesgyevel tanfelügyelő nyug- díjazása.** Temesvárról írják, hogy a megye értelmisége igaz ökonzenyvel és sajnálko- zással fogadta M e n d n y á n e z k y

János, kir. tanfelügyelő nyugdíjazását. A nyugdíjazás azonban kiérthetetlenül vált, mert Mendnyánszky három év óta súlyos szemboja volt, mely több teljesen meg- akadályozta hivatalának viselésében. Mendnyánszkynek sok érdeme volt Temesgye- tanügyi dolgainak rendezésében. Ezek közl- osak azt említjük meg, hogy ezeltől tizen- kilencz évvel, mikor kinevezték, a magyar nyelvet alig tanították egy iskolában kellő eredménnyel, holott jelenleg a megye két- százkilenczvenhét iskolájában az állam nyel- vét sikerrel tanítják. Sokat tett ezenkívül Mendnyánszky a tanítóképzés iskoláinak érdeké- ben. Utódját még nem tudják, de bárki legyen is, biztosítják, hogy Temesgyében rendezett népoktatási viszonyokra talál.

— **Hasonlóesés a veszedelemből.** Az az országos svindleria, hogy a szegény ember maga felett felgyújtja a házát, hogy így megkapja a biztosítási összeget: megének köznépénel is kezd már elterjedni. Egy ilyen bűncsemetet tegnap délelőtt tárgyalt le az aradi kir. törvényszék. Korbezt közésben történt az elmult deczember hó 2-án, hogy O l á r A n t ó n i e és neje háza éjjel gyú- jadt s a tűz martalokává esett. Sőt leégett P o p o v i c s Györgynek szomszédos háza is. A gyújtogatás gyanuja mind járt Olárekra esett, kiknek háza biztosítva volt a butorokkal és házitelszerelésekkel együtt. A gyanut még inkább megerősítette az a körülmény, hogy Olárek butorai egy részét a ház udvarán földbe ásták, más részét pedig H á n J u o n korbezt lakos házában rejtették el. A esendőség előtt Hán beismerte, hogy Olár házat Olárné biz- tására ő és a férj gyújtották fel. A viz- gálat folyamán a végtárgyaláson a vádlottak tagadták. A főbűnös: Olár Antónia meg- sem jelent, mert mikor a tűz után a esend- örök üldözöbe vették, megugrott, csak ka- lapját és subáját találták meg a Maros partján. Azóta mit sem tudnak róla. Hihe- tőleg a vízbe ölte magát. A végtárgyaláson Olárné és Hán bizonyított hiányában fel- mentettek, az eltűnt Olárek pedig körözött a törvényszék.

— **Csillagjárás januárban.** Az esztendő első hónapjának legnevezetesebb csillagá- szati tñneménye a teljes napfogyatkozás, mely ujesztendő napján folyt le. A nap hossza január 1-én 8 óra 31 percz volt a 31-keig 58 percz n. A másik nevezetes csillagászati eseménye januárnak a r e s z l e g e s b o l d s o g y a t k o z á s, mely január 17-én reggel 5 óra 15 perc- kor kezdődik s 8 óra 17 perczkor végző- dik. A holdnak körülbelül hététted része sötétül el. A holdfogyatkozás látható Európában (nállunk is), Afrika nyugati ré- szében és Amerikában. Holdtölte 17-én reggel 6 óra 53 perczkor lesz, utolsó ne- gyed 24-én délután 5 óra 13 perczkor, s végül ujhód 31-én délelőtt 10 óra 26 perczkor. A bolgyók járása nem mutat semmi különös tñneményt. F a l b B u d o l f dr. jóslata szerint januárban k r i t i k u s n a p o k lesznek 17-ik e s 31-ike.

— **Behűtött és lehűtött udvarló** Szép számmal vannak nálunk is azok a fiatal és vén urcsok kiknek nincs egyéb dolgan, mint hogy az utónak alkalmatlanokdjanak az egyedül levő hölgyeknek és tolokodásukkal megkínoszik áldo atáikat. A legtöbb n. alig tud szabadulni a dandytől: ha megáll, áldozója melléje furaodik és eszintén megáll, ha valami boliba menekül, áldozója meg- várja, ha tovább megy, áldozója követi.

— **Egy helybeli kereskedőnek** a csinos neje is megjárta a napokban. Sohogysem tudta lerészni a nyakáról azt a tolokódó urat, ki minduntalan nyel- mában volt.

— **A menyecskének** azonban helyén volt a szíve is, meg az esze is. Odasólt áldozójának:

— Meddig fog még követni? — Örökké! — sugta a dandy. — Mi eszéből? — Hogy lássa, mennyire lángolok önért. — Más módot nem talált ennek bizonyítására? — Nem. — Nos hát jöjjön velem. — Boldoggá tesz... — A menyecské elvitte az öreget a lakására. Mikor az ajtóhoz ért, megkérdezte, hogy valóban szereti-e?

— Mint az életemet. — És szerelmé sohasem fog lelhülni. — Mindenkor forró és lángoló lesz!... — Az asszony erre felnyitotta az ajtót. Beléptek a szobába. Ekkor a nő felkiáltott:

— Orsi, Róza! Két leány rohan el a konyhából. — Parancsol ténszszony? — Készen van a fűrdő? — Mindjárt megyek a meleg víz. — Hát a hideg? — Bence van már a kádban. — Nem én fogok fürdeni, hanem es az ur. Fogjátok meg azonnal és ültessétek a kádba.

— **A szakácsné** és a szobaleány azonnal átláták hogy miről van szó. Egy éppen a konyhában idő- zött szomszédbeli eselőd segítésével megragadták a kapálódzó dandyt és egy beledobták a vízbe kádba, hogy isten igazában kihűlhessék belőle a forró szerelem is.

— **Mikor aztán szabadon bocsátották,** a oszónyal motréfált udvarló amegy vizesen elrohant és egy közeli kávéházban keresett menedéket. Szerelem- ből kigyógyult, de nem a náthából, melyhez e szerelmi haland révén jutott.

— **Ménlovak kiosztása.** A mezőhegyesi kir. méntelepből a fedező-mének kiosztása Arad megye területére az 1889-ik évre febr- uár hó 5-én történik meg.

FARSANG.

— **Farsangi naptár.**
Január 12. Az aradmegyei tisztviselői kör táncos- vigalma (Féhér kereszt).
Január 12. A butyini „kasszó-egylet” táncos- estélye.
Január 19. A borosjenői fiatalok táncvígalmá a borosjenői nagyvendéglőben.
Január 26. A b. csabai kasszó-egylet bálja.
Január 26. Az aradi kereskedőbálj gyűlése bálja. (Féhér kereszt).
Február 2. Az aradi polg. jótkönyv négyját- táncosestélye. (Féhér kereszt).

Február 9. Az EMKE aradi választmányának bálja. (Féhér kereszt).
Február 21. Az arad és vidéki román négyját- bálja. (Féhér kereszt).

— **Felülfizetések a megyebárra.** (Máso- d i k k i m u t a t á s.) Az aradvárme- gyei tiszti nyugdíjalap javára f. hó 12-én rendezett táncvizsgalomból alkalmából fol- yatolják a következő felülfizetések, illetve adakozások történetek: B o h u s Zsig- mond adott 10 frt, D á n i e l Gergely 5 frtot, H e i n r i c h Sándor 5 frtot, K o n o p y Kálmán 5 frtot, V á s á r h e l y i Béla 10 frtot, F e i c h t i n g e r Miksa 2 frtot. Az adományok összege 201 frt.

HAZÁNK ÉS A FOVAROS.

— **József főherceg népszerűségének** természetos következménye az a sok hódol- talteljes megemlékezés, a melyben karácsony esteje alkalmából évről-évre részesítik őt. A legutóbbi karácsony estéjén József fő- hercegről a többek között a néhai, híras özigányprímás, Baloghnak lánya, P u s z t a i á n á s megemlékezett és Selmecsről f a t o r g e s b o l v a l o s a g m ű v e z e t t e l k é s z ű l t virágokrétaival kedveskedett a Farsandók fenséges patronusának. A főherceg csizgá- nyelvén irt lelvében közölte meg a meg- emlékezést, és buzdította az asszonyt, hogy ezt a szép házi ipart csak folytassa továbbra is a buzogsággal. A levélhez jókora pénzüössze- g is volt mellékelve.

— **A falu legszebb leányának tragédiája.** Versegyházáról írják: E hó 6-án délelőtt éppen templomból jött a nép, midőn a ref. templom szomszéd- ágában lakó Serfőző And- rá házából nagy javszékelés és „segítőség” kiáltások hallatszottak. A nagy javszékelés oka nem volt egyéb, mint hogy a falu leg- szebb leánya, az alig 19 éves Serfőző Julcsa felakasztotta magát. A szelid és általános- kedvelt leány már régóta szerelmi viszony- ban volt egy legényvel, a ki még csak kétszer volt sorozaton és e körülmény nélküli már régen elvette volna kedvesét. A viszony- nak azonban jelei kezdtek mutatkozni, és a leányt, a legény kérelése dacára, szülői folyton szemrehányásokkal illették. A legény végre — véget akarván vetni a leány szen- vezésének — az említett nap reggelén kocsival jelent meg kedvese háza előtt, hogy azt, legszűkebbesb holmijával együtt saját atyja házához vigye, hogy addig, míg elvetheti, vele vadlázaságban éljen; a mi már annyira közönséges dolog falunkban hogy nem is tartják gyalázatnak. Az anya azonban álszékenyből nem akarta csesztani. Az emiatti elkieseredés aztán, a szegényentől különben is félő leányt a halálba kergette. A legényre pedig éjjel-nappal vigyáznak, mert „utána akar menni”.

— **Rövid hírek.** N a g y e u y e d e n keddeu a ref. templomban gyász-istentiszte- letet tartottak, a neyven évvel ezeltől tör- tént pusztulás emlékére. — A b á c s m e g y e i v a s u t a k építését már lényeg megkezdtek: a részvénytársulat azonban csak e hó közepén alakul meg; az új vasutak hossza 140 kilométer lesz. — N. s z o m b a t v á r o s a t a z a d i c s ö s é g érte. hogy a görög királyi udvar, mely nagy ba- rátká a jó sonkának, onnan szállítatja ma- gának a jó eledelet. — A D u n a nem- csak zajlik egész hosszában, hanem Pozso- nyon felül a jég már meg is állt; Gombos és Erdőd közt a vasuti komp közlekedése ismét szűnhet. — A k i k i n d i a p a n c s o v a i v a s u t r e s z v é n y e i t egy konzorczium vette meg, mely egye- nesíteni akarja a torontalmegyei helyi vasu- takat úgy hogy háromszáz kilométernyi hálózat jöjjön létre.

NAGYVILÁG.

— **Frigyes császár özvegyéről** írják Londonból: Az özvegy császárné, ki jelen- leg leányával a walesi hercegi pár láto- gatására Landringhamban időzik, e hét vége felé visszatér Buckingham-palotába s e hó 21-én visszatérzik Berlinbe. Az a hír, mely a hitelesség látásával a legtöbb lapot be- járta, hogy ugyanis a császárné állandóan Angolországban szándékozik maradni, mint hiteles forrásból jelentik, teljesen alaptalan. A császárné visszatér Berlinbe s ezental az évrnek felét Croubergben fogja tölteni, hol kastélyt vett magának. A kastélyt most részben átalakították, kibővített és ujból díszít- tik. A munkálatok legalább egy évig fog- nak tartani s így az özvegy császárné a jövő évben nem fog beköltözni, hanem a ta- vaszt Olaszországban, a nyarat pedig Skó- cziaiban fogja ültetni.

— **A windsori — nátha.** Német lapok nemrég azt a hírt közölték, hogy az angol királyné windsori kastélyában öszszel és télen a legkiálthatatlanabb hidegség urál- kodik, mert a királyné nem engedi meg, hogy a termeket fűtsék. A lapok e hír kapcsán megemlítették, hogy ennek követ- keztében Angliában egy egészen új beteg- ség keletkezett: a windsori — nátha. Különben a királyné konyhájáról is igen furcsa dolgokat korpoltált e hír, mely azzal tetőződött be, hogy a királyné szer- tet champagnest inni „egy nagy pohár- ból, mely nagyon gyakran trül és telik meg.” „T r u t h” most meglehetősen fel- háborodással demantálja e hírt a kijelenté- s, hogy a királyné termei pompásan vannak fűtve, hogy a windsori nátha csak olyan, mint a világ bármely náthája, hogy a ki- rályné rendszer pohárból keveset iszik, még pedig t o k a j i t, melyet hercegi ferje minden más borok föléje helyezett.

— **Költők ismeretlege.** Bellmannról, a svéd Petőfiről írja egy életirója, hogy egy átmulatott éj után belépett egy kávéháza és h e r i n g s a l á t á t kért, mely tudvalegíthet hatatos elenszere a mámor kereső utókének. De a pinczért azt a vá- laszt adta, hogy azzal nem szolgálhat. Boszankodó arczczal készült a költő ott- hagyni a kávéházat, mikor az egyik sarok-

ból egy férfi kelt fel a papircsomagot nyújtott át neki ily szavakkal: „On he- ringalátát kíván? Tessék. En mindig hor- dok magammal.” Bellmann elragadtatva öltelte meg az idegent: „Jöjj keblemre, testvérszelem!” Az előzékeny idegen: K a r e l l költő volt s azóta két Apolló fi elválhatatlan barát lett.

— **A milliomosok királya.** A „New York World” kiszámította, hogy a Vanderbilt családnek, mely jelenleg a leggazdagabb amerikai család, összes vagyoná 274 millió dollár rug (egy dollár körülbelül harmad- fél forint) évi jövedelme 13,864,000 dollár. Mikor a család, Vanderbilt H. három év- vel ezeltől meghalt, kétszáz millió dollárt hagyott maga után s ez három év alatt 74 millióval szaporodott.

— **Szemérmes hölgyek.** L ü n e b u r g hölgyei valóságos mintaképei lehetnek a szemérmességnek, ha igaz az, a mit egy odavaló német lap ír. A lüneburgiak ugyan- is a minap bált rendeztek, melyen egy ten- gerész egyéves önkéntes is részt akart venni, de a rendezők nem engedték be- lépni a bálterembe, — mivel a nyakom ki- vágott tengerész-egyenruha meg b o t r á n k o z t a t n á a hölgyeket!

— **Rövid hírek.** A n é m e t g y a r m a t o s i t á s o k d o l g a s o k g y á z s z a l i s j á r s m o s t a s a m o s i b e n s z ű l - l ö t t e k z e n d ű l e s e t a r t t ö b b s z a z c s a d o t a g g o d a l o m b a n N e m e t o r s z á g b a n ; a l e g - u t ó b b i h a z o r k o z b a n e l e s e t t e k k ö z ű l o s a k t i s z t e k v a n n a k m e g n e v e z e s e, s n e m t u d j á k , h o g y a l e g é n s e g b ő l k i é h á n y e s e t t e l . — N a g y t ű z v o l t L o n d o n b a n a k ö z - p o n t i h u s z a r n o k b a n s h a r m e z m é s z á r - s z é k p u s z t u l t e l t ö m e n t e l e n h u k e z s - l e t t e l . — C s o d á s a n m e n e k ű l t a z o r o z L i e r e n h e r e z e g ű e n a p o k b a n e g y n a g y s z e r e n e s t l e n s e g b ő l : s z á n n a l h a j t a t t ű t a v a s u t i t ö t t e s e n , a v o n a t e l t ű t t e a s z á n t , a k o c s i a t a g y o n z u s z t a , m i g a h e r e z e g ű t a j u t a n e s e t t a s i n e k k ö z é s a v o n a t e l r o b o g o t t f e l e t t e , a n é l k ű l h o g y a h e r e z e g ű n e k b a j a e s e t t v o l n a .

Színház.

— január 10.

— **„Frou Frou”** került színre ma este M e d g y a s s z a y E v e l i n j u t a l o m j á t é k á u l . Alig kell megírunk, hogy a ház szufoláig megtelt, földzaint, páholyok, er- kélyek mind tele. Mikor a jutalmazott meg jelent a színen, viharos taps fogadta, mely perozekig tartott. Két gyönyörű korszat kapott eleyem és atlasz ruhásöveivel, négy virágcsokrot, egy virágkosarat, a több apró ajándékok. Játékának magaslatára alól fel lehetünk ma mentve. Az első felv o n á s u t a n k i h i v t á k n e g y s z o r . A h a r m a d i k f e l v o n á s b a n n y i l t s z i n e n i s z a j o s a n t a p o t l a t k . E b b e n a f e l v o n á s b a n n a g y h a t á s u v o l t b u c s u j a V a l r a e s g r ö f t ö l , s z v é g l e t e n t b e n s n ö v é r v e l L u i z á v a l v a l ó s z ó v a t á s a . D e l e g - n a g y o b b h a t á s t é r t e l a n e g y d i k f e l v o n á s b a n , m i k o r f é r j e v e l i s m é t t a l á l k o z i k , s m i k o r a z t á n a p á r b a j e r e d m é n y e n e k h i r é t v á r j a . M e g k a p o d r á m a i h é v e l j á t s z o t t , s ö t e z ő r h i v t á k a f ü g g ö n y e l é . A z u t o l ó f e l v o n á s b a n h a l d o k l á s i j e l e n e t e e r z e n r e a l i a t i k u s s z i n e z e t t e l b i r t , d e é p p e n e z ő r t e n d k i v ű l h a t t . A z ö f i z i k u m a m e g b i r j a e s t a s z i n e z e s t . M é g t o i l e t t e j t k e l l d i c s e r n j n k , m e l y e k m i n d i z l e s e s e k e s m é l t ö k v o l t a k e g y o l y a n e l ő k ö l s z i n p a d h o z , m i n ő a z a r a d i . A z e l ő - a d á s á t t a l a n b a j o l t , a z e g y e s s z e r e p l ő k - r ő l a z o n b a n , m i n t m á r j u t a l o m j á t e k e k a l k a - m á v a l r e n d e s e n , e z u t a l t n e m s z ó l u n k . T a l á n i s m é l t i k m é g a d a r a b o t , s a k k o r a m a j d l e a z e g y p á r e s z r e v é t e l t n k .

— **Az „holyfaló”** ma pénteken kerül színre, s a mulatsógos emlékeztetben lévő bakakaplárt alkalmasint sokan fogják vi- zontolni latni. Szombaton, — mint már többször említettük, — premiere lesz. M. Horváth Károly színműve, az „E g y a z s z o n y t ö r t é t e t e t e”, mely a nemzeti színházban is színre került, adatik először Aradon. Ez érdeklődés oly nagy, hogy már számos előjegyzések vannak.

— **Vendégzereplések.** Az aradi szin- ház igazgatósága, v e n d é g j á t é k r a m e g n y e r t e : B l a h á n é t , H e g y i A r a n k á t é s F e l o k i M i k l o s t . A vendégzereplések a farsang végén kezdődnek meg.

— **Uj darabok az aradi színházban** M o s o n y i Károly szinigazgató, a kö- vetkező darabokat szerezte meg és sietteti, azok előadástát: „S u h a n c z” Konti operettje, „T h u r á n A n n a” B a r t ó k történeti színműve, „U z s a y g y ö n g y” uj népszimű és „B ő l o s N á t h á n e” Lessina színműve a nemzeti színház rendezés szerint.

KOZGAZDASÁG.

— **Az italmérsi adóról szóló törvény** végre hajtsa.

— **Az állami italmérsi jövedékről** szóló törvény legfontosabb határozmányai már február 1-én életbelépnek, Budapest és Pozsony városok belterületének kivételével. Tekintettel erre, a pénzügyminiszteriumban valamennyi kir. pénzügyigazgatóság, kir. adóhivatalhoz és pénzügyőri közeghez in- tézendő utasítást dolgoztak ki, mely ne- hány nap mulva kiadatik. Ez utasítás értelmében f. évi február hó 1-től a szesz- italoknak kis mértékben való elárúsítása — Magyarországon a Királyhágon innét 50 literen túl az erdélyi részekben 50-59 literen túl tartalmazó hordókban teljesen szabad a kereskedés és forgalom — csak is a pénz-

— **Ugyi hatóság engedélye** mellett történethet! Ez engedélyért kell folyamodni minden kereskedőnek, anyag-, fűszer-, vegyeske- reskedőnek, eszükasztanak és kávésnak, szőlő- tulajdonos-bortermelőnek és likörgyárosnak, a ki kis mértékben szesz-italokat árusítani akar, legkésőbb ez évi febr. 15-ig az illetékes pénzügyigazgatósághoz. A folyamodvány első ive 1 forintos, minden további ive 50 kros bélyeggel látandó el. A folyamodvány- ban kitüntetendő az engedélyt igénylő neve, lakása, foglalkozása, üzleti helyiségének meg- nevezése, az italoknak név szerinti elősora lása, magyar állampolgárságának vagy köze- gyi illetőségének bizonyítása. A kiállítandó engedélyre megkivánta 1 f r t o s b é l y e g a f o l y a m o d v á n y h o z c s a t o l a n d ó . E g y f o l y a m o d k a p h a t t ö b b e n g e n d e l y t , d e a t ö b b i t z i e t s z á m á r a t z i e t v e z e t ö t k ö t e l e s t a r t a n i . A z e n g e d é l y t a p é n z ű g y i g a z g a t ó s á g a d j a m e g n e m h a t á r o z t o t t i d ő r e , a k i á l l i t o t t e n g e d é l y k e t r ö l a n y a k ö n y v e k v e z e t e n d ö k . D e n a - t u r á l t s z e s z á r u s i t á s á e r t k ű l ö n e n g e d é l y k é r e n d ö k i . A z e n g e d é l y m á s s z e m é l y r e á t n e m r u h á z h a t ó . M i n d e n h e l y e s i g y á l t o z t a t á s i d e j e k o r a n b e j e l e n t e n d ő . A p é n z ű g y ő r i k ö z - e g e k k ö t e l e s e k ű g y e l n i , h o g y a z e g é s z e g r e á r t a l m a s i t a l o k n e á r u s i t a s s a n n a k . A z i t a l - m é r e s i i l l e t e k e t h a r o m o s z t á l y b a s o r o z t a n a k e s a z o n k i v ű l a z ű z l e t e k t e r j e d e l m é h e z k é p e s t h a r o m o s z t á l y b a f o g l a l t a t a n k . A k i v e t ő e s f e l s z o l a m i a s i b i z o t t s á g o k m e g a l - k i t á s á r a r é s z l e t e s i n t é z e d é s e k v a n n a k f e l - v e t v e . A k i m é r t s z e s z e s i t a l o k e r t a t ö r v é n y - b e n m e g á l l a p i t o t t i t a l m é r e s i a d ó l e s z f i z e - t e n d ő , a m e l y a d ó t a z o n b a n e z é v v e g e i g a z a d ó k ö t e l e s f é l a z e d d i g j o g o s i t o t t r e - g a l e t u l a j d o n o s o k n a k , i l l e t ö l e g b é r l ö k n e k t a r - t o z i k f i z e t n i . A b i r a s g o z s z e g e k i s e z é v v e g e i g a r e g a l e t u l a j d o n o s o k j a v á r a e s n e k . A r e g a l e t u l a j d o n o s o k , i l l e t ö l e g b é r l ö k n e k j o g u k b a n á l l f . é v r e a k i s m é r t é k b e n á r u - s i t ó k k a l i t a l m é r e s i ; a d ó k r a n e z v e b i z o n y o s á t a l a n y - C s e z g e b e n m e g y e z z e n i .

A budapesti értéktözsderől.

(A „Pénzügyi Utlomató” jelentése.)

Budapest, január 9.

Habár jól értesült forrásokból eredő jelentések szerint a magyar államkölcsö- nök konverzójának megindítása már kö- zelebbre várható, mégis azok a remények, a melyeket a tözde e nagyszabású műve- lethez fűzött, eszideig nem valósultak meg. Pedig a pénz drágasága, mely hosszabb időn keresztül gátot vetett az értéktöze- élénkebb fejlődésének, ujjában szűnni kezd és alapos a kilátás arra, hogy nem- sokára a mérvadó jegybankok lezállítják a kamatáblát. Egyszermind a január ele- jén szelvénybevitálás és tökeviszafizetés ezimben folyóvált tetemes összegek leg- alább részben bizonyára az értékpiacon fognak ismét elhelyezést keresni.

Mások az ilyen kilátások a tözsdén előre vetették árnyékukat, most azonban annak semmi nyoma és mondhatni, hogy a tözde csatlakozott, mert a várt hausse helyett az irányzat a legutóbbi napokban ellanyhult.

